

वैदिक्यौ प्रवृत्त्यप्रवृत्तीमर्त्यत्वानृतत्वप्रदे लोकिक्यौ तु तेशु भवेत्तेशु भफले अशुभे चेदशुभफले इत्याह द्वाभ्यां द्विविधाविति ॥ १२ ॥ एतयोर्लौकिक्योः फले अपिकारणानुरूपे इत्यर्थः ॥ १३ ॥ दैवयुक्तं शास्त्री यंकर्म प्राणः जीवनं एतेषां चतुर्णामपेक्षापूर्वयत्किंचित्क्रियते तर्हि अशुभानां नीचानामपि पुंसां तस्य फलं शुभं भवति ॥ १४ ॥ ऊर्ध्वमिति सत्यपि संदेहे यल्लोकविगानपरिहारार्थं कृतं नित्यादि यच्च केवलं दृष्टार्थं कृतं श्येनादितन्मोक्षयत्रापि ॥ १५ ॥ क्रोधादिनायन्मनसः प्रियमप्रियं कृतं तत्र दृष्टांतागमहेतुभिः पूर्वोक्तैर्यावदेन इत्याद्यैः प्रमाणैर्देहस्य शोषणं उपवासादिकं प्रायश्चित्तं कर्तव्यं औषधैर्हविष्याशनैः मंत्रैश्च पश्चिन्न

द्विविधौ चाप्युभावेतौ धर्माधर्मौ विजानतां ॥ अप्रवृत्तिः प्रवृत्तिश्च द्वैविध्यं लोकवेदयोः ॥ १२ ॥ अप्रवृत्तेरमर्त्यत्वं मर्त्यत्वं कर्मणः फलं ॥ अशुभस्याशुभं विद्याच्छुभस्य शुभमेव च ॥ एतयोश्चोभयोः स्यातां शुभाशुभतया तथा ॥ १३ ॥ दैवं च दैवसंयुक्तं प्राणश्च प्राणदश्च ह ॥ अपेक्षापूर्वकरणादशुभानां शुभं फलं ॥ १४ ॥ ऊर्ध्वं भवति संदेहादिहृष्टार्थमेव च ॥ अपेक्षापूर्वकरणात्प्रायश्चित्तं विधीयते ॥ १५ ॥ क्रोधमोहकृते चैव दृष्टांतागमहेतुभिः ॥ शरीराणामुपक्लेशो मनसश्च प्रिया प्रिये ॥ तदौषधैश्च मंत्रैश्च प्रायश्चित्तैश्च शाम्यति ॥ १६ ॥ उपवासमेकरात्रं दंडोत्सर्गेन राधिपः ॥ विशुद्धोदात्मशुद्ध्यर्थं त्रिरात्रं तु पुरोहितः ॥ १७ ॥ क्षयं शोकं प्रकुर्वाणो न घ्नियेत यदानरः ॥ शस्त्रादिभिरुपाविष्टस्त्रिरात्रं तत्र निर्दिशेत् ॥ १८ ॥ जातिश्रेण्यधिवासानां कुलधर्माश्च सर्वतः ॥ वर्जयन्ति च ये धर्मतेषां धर्मो न विद्यते ॥ १९ ॥ दशवावेदशास्त्रज्ञास्त्रयोवाधर्मपाठकाः ॥ यद्वयुः कार्य उत्पन्ने स धर्मो धर्मसंशये ॥ २० ॥ अनङ्गान्मृत्तिका चैव तथा क्षुद्रपिपीलिकाः ॥ श्लेष्मातकस्तथा विप्रैरभक्ष्यं विषमेव च ॥ २१ ॥ अभक्ष्या ब्राह्मणैर्मत्स्याः शल्लैर्ये वै विवर्जिताः ॥ चतुष्पात्कच्छपादन्यो मंडूका जलजाश्च ये ॥ २२ ॥ भासाहंसाः सुपर्णाश्च चक्रवाकाः पुवावकाः ॥ काको मद्गुश्च गृध्रश्च ये नोलूकस्तथैव च ॥ २३ ॥ क्रव्यादादंष्ट्रिणः सर्वे च तुष्पात्पक्षिणश्च ये ॥ येषां चोभयतो दंताश्च तुर्दंष्ट्राश्च सर्वशः ॥ २४ ॥ एडकाश्च खरोष्ठीणां सूतिकानां गवामपि ॥ मानुषीणां मृगीणां च नपिवेद्वाहणः पयः ॥ २५ ॥ प्रेतान्नं सूतिकान्नं च यच्च किंचिदनिर्देशं ॥ अभोज्यं चाप्यपेयं च धेनोर्दुग्धमनिर्देशं ॥ २६ ॥ राजान्नं तेज आदत्ते शूद्रान्नं ब्रह्मवर्चसं ॥ आयुः सुवर्णकारान्नमवीरायाश्च योषितः ॥ २७ ॥

जपैः चादन्यदपि तीर्थाटनश्रमादिभिः तस्याप्यंशम्यतीति सार्धं ॥ १६ ॥ १७ ॥ क्षयं पुष्पादिमरणनिमित्तं आत्मवधार्थं प्रवृत्तौ न घ्नियेत चेत् त्रिरात्रमुपवासं चरेत् ॥ १८ ॥ जातिब्राह्मणत्वादिः श्रेणीगृहस्थादीनां पक्तिः अधिवासः जन्मभूमिः जात्यादिधर्माश्च ये वर्जयन्ति तेषां धर्मः प्रायश्चित्तादिस्वरूपो न विद्यते ॥ १९ ॥ पाठकाः शोधकाः विचारका इति यावत् कार्ये प्रायश्चित्तनिमित्ते दोषे ॥ २० ॥ अभक्ष्यानाह चतुर्भिः अनङ्गानिति ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ एडकामेषी सूतिकानामनिर्देशानां ॥ २५ ॥ अभोज्यं पायसाद्यंतर्गतं ॥ २६ ॥ अवीरायाः पतिपुत्रहीनायाः ॥ २७ ॥